

**REGULAMENT DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE
AL
COMISIEI CENTRALE DE ARBITRI
(Actualizat in 2025)**

I. Organizarea și funcționarea

Articolul 1. În sensul prezentului regulament abrevierile, termenii și sintagmele de mai jos au următoarele semnificații:

- 1) I.H.F. - Federația Internațională de Handbal
- 2) E.H.F. - Federația Europeană de Handbal
- 3) F.R.H. - Federația Română de Handbal
- 4) Consiliul de Administrație (C.A.) – Organul de conducere și de administrare a patrimoniului F.R.H. care asigură punerea în executare a hotărârilor Adunării Generale, regulile generale privind organizarea și funcționarea acestuia fiind stabilite în Statutul F.R.H.
- 5) Comitetul director (CD) al F.R.H. – Este organul executiv care aduce la îndeplinire hotărârile C.A. și soluționează problemele ce necesită luarea unor decizii imediate între ședințele Consiliului de Administrație, care urmează a fi ratificate de către C.A.;
- 6) C.Arb. - Comisia de Arbitri
- 7) C.C.A. - Comisia Centrală de Arbitri
- 8) C.C.C. – Comisia Centrală de Competiții
- 9) C.C.D. - Comisia Centrală de Disciplină
- 10) C.C.O.D. – Comisia Centrală de Observatori și Delegați
- 11) A.J.H / A.M.H – Asociații Județene de Handbal / Asociația de Handbal a Municipiului București – persoane juridice de drept privat, constituite potrivit prevederilor Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000, cu modificările și completările ulterioare
 - a) C.J.A. – Comisia Județeană de Arbitri
 - b) C.M.A. – Comisia Municipală de Arbitri
- 12) Oficial – Persoana care reprezintă sau care este delegată să reprezinte F.R.H. sau alta structura afiliată.
- 13) Antrenor – Persoana atestată conform legislației în vigoare care pregătește și conduce procesul instructiv/educativ al echipelor participante în competiții;
- 14) Arbitru – Persoana autorizată și delegată conform regulamentelor și normelor în vigoare, care evaluează calitatea prestației la jocurile de handbal, urmărește respectarea regulilor de joc și aplică sancțiunile în cadrul jocului de handbal;
- 15) Observator / Delegat federal/Delegat/Supervizor
 - a) Observator/Delegat/Supervizor – Persoană autorizată și delegată conform regulamentelor și normelor în vigoare, să supravegheze și să controleze organizarea și desfășurarea competițiilor oficiale de handbal, precum și să evalueze și să noteze calitatea și prestația arbitrilor;
 - b) Delegat federal (Secretar de Competiție) – Persoana delegată de către F.R.H. la turnee, din rândul membrilor C.C.C., C.C.A., C.C.O.D., C.C.D., să întocmească evidențele și actele administrativ – contabile pentru decontarea cheltuielilor aferente și să controleze organizarea și desfășurarea turneului.
- 16) Arbitri internaționali / europeni (continentali)
 - a) arbitri IHF - arbitrii care au promovat unul sau mai multe cursuri pentru arbitri organizate de către I.H.F. și care au dreptul să arbitreze jocuri în competițiile organizate de către I.H.F. = arbitri internaționali.candidați I.H.F.

- arbitrii E.H.F., care îndeplinesc condițiile impuse de către I.H.F. pentru a fi convocați la cursurile organizate de către I.H.F.
 - b) arbitri E.H.F. - arbitrii care au promovat un curs pentru arbitri organizat de către E.H.F. și care au dreptul să arbitreze jocuri în competițiile organizate de către E.H.F. = arbitri europeni (continentali).
 - c) candidați E.H.F. - arbitrii care îndeplinesc condițiile impuse de către E.H.F. pentru a fi convocați la cursurile organizate de către E.H.F.
 - d) E.H.F. - Y.R.P. (E.H.F. - programul Arbitru Tânăr European al EHF) - arbitrii care îndeplinesc condițiile impuse de către E.H.F. pentru a fi convocați la unul sau mai multe cursuri organizate de către E.H.F. pentru arbitrii tineri.
- 17) Observatori/Delegați E.H.F./I.H.F.
- a) Observatori/Delegați E.H.F. – observatorii care au absolvit un curs de observatori E.H.F., care sunt testați periodic de către E.H.F. și care sunt nominalizați să officieze la jocurile organizate de către E.H.F.
 - b) Observatori/Delegați I.H.F. – observatorii selectați de către I.H.F., dintre observatorii E.H.F. și care sunt nominalizați să officieze la competițiile organizate de către I.H.F.
- 18) M.T.S. – Ministerul Tineretului și Sportului
- 19) Regulament/Normă – Orice act cu caracter normativ emis de F.R.H. în aplicarea și completarea dispozițiilor statutare
- 20) L.P.H. - Liga Profesionistă de Handbal, respectiv structură sportivă constituită prin asocierea cluburilor sportive profesioniste de handbal, subordonată Federației Române de Handbal
- 21) I.N.M.S. - Institutul National de Medicină Sportivă (inclusiv centrele regionale)
- 22) Taxa – Suma de bani pe care o achită membrii F.R.H., sportivii, antrenorii, arbitri în schimbul unor servicii prestate sau al anumitor drepturi, în condițiile și la termenele stabilite de regulamentele F.R.H.
- 23) Cotizație – Sumă de bani pe care trebuie să o achite în fiecare an membrii F.R.H., în condițiile și la termenele stabilite de Statutul și regulamentele F.R.H.
- 24) Penalitate – Sancțiune pecuniară ce constă în suma de bani pe care cel care săvârșește o abatere disciplinară/o încălcare a prevederilor prezentului statut, a regulamentelor și a normelor F.R.H. este obligat să o plătească în contul F.R.H.

Articolul 2. Comisia de Arbitri (C.Arb.), este constituită din toți arbitrii care au participat și absolvit cursurile de specialitate organizate de către F.R.H., prin Asociațiile Județene de Handbal sau Asociația Municipală de Handbal București. Are ca sarcină fundamentală asigurarea desfășurării regulamentare a jocurilor de handbal organizate în România, în conformitate cu Regulamentul jocului de handbal elaborat de către I.H.F. precum și cu normele de aplicare ale acestuia în Europa, elaborate de către E.H.F.

Se întrunește anual sau de câte ori este necesar în plen sau pe secțiuni în conformitate cu hotărârile C.C.A., iar membrii acesteia se perfecționează prin studierea lucrărilor de specialitate, participă la cursuri, sesiuni și examene organizate de către F.R.H. prin C.C.A.

Articolul 3. Comisia Centrală de Arbitri (C.C.A) este organul de specialitate al F.R.H. care este constituită din arbitri retrași din activitate, care au arbitrat cel puțin la liga I și/sau alți specialiști din domeniu (observatori, delegați, specialiști IT, etc), cu calități morale incontestabile, care are ca sarcină organizarea, îndrumarea și controlul întregii activități de arbitraj din domeniul handbalului. C.C.A. face parte din departamentul organizatoric al F.R.H. și se subordonează Secretarului General.

Articolul 4. Președintele C.C.A. este propus de către Secretarul General Președintelui F.R.H. Acesta trebuie validat de către Comitetul Director și aprobat de C.A. al F.R.H. Președintele C.C.A. trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- fost arbitru internațional sau observator internațional, cu minim 2 ani vechime
- să aibă un comportament bazat pe bună-credință, corectitudine, integritate morală și profesională
- fără cazier judiciar, cu excepția infracțiunilor săvârșite din culpă.

Articolul 5. Membrii C.C.A. sunt propuși de către președintele C.C.A., aceștia fiind aprobați de către C.A. al F.R.H. Membrii C.C.A. trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- foști arbitri, cel puțin liga I, observatori, delegați sau alți specialiști recunoscuți în domeniu
- să aibă un comportament bazat pe bună-credință, corectitudine, integritate morală și profesională
- fără cazier judiciar, cu excepția infracțiunilor săvârșite din culpă.

Articolul 6. C.C.A. este compusă din Președinte, Vicepreședinte și 1 - 3 membri dintre care unul este numit secretar. C.C.A. poate colabora cu reprezentanți ai AMHB/AJH precum și cu Reprezentanți Zonali pentru eficientizarea activităților specifice. Ședințele C.C.A. sunt săptămânale, în principiu Luni orele 15:00 – 20:00, sau ori de câte ori este necesar pentru rezolvarea tuturor problemelor apărute. Întâlnirile se fac, de regulă, la sediul F.R.H. sau într-o altă locație comunicată din timp. Pentru situații urgente, președintele poate contacta telefonic sau prin alte mijloace electronice membrii C.C.A.

Articolul 7. Responsabilitățile fiecăruia din membrii C.C.A. vor fi stabilite de către președinte. Pentru rezolvarea eficientă a sarcinilor C.C.A. pot fi înființate, prin membrii săi, următoarele resorturi de activitate:

- Responsabil cu comunicarea pe site-ul F.R.H.
- Responsabili cu delegări arbitri

II. ATRIBUȚII C.C.A.

Articolul 8. Comisia Centrală a Arbitrilor are următoarele atribuții:

8.1.Organizează și coordonează întreaga activitate a arbitrilor de handbal din România.

8.2.Contribuie în mod permanent la ridicarea nivelului teoretic și practic al arbitrilor printr-o îndrumare temeinică și competentă a activității de pregătire

teoretică, practică și fizică.

8.3.Verifică și îndrumă periodic comisiile de arbitri ale A.J.H. și A.M.H.B.

8.4.Asigură elaborarea normelor de organizare și funcționare a cursurilor de arbitri și a materialelor didactice necesare pregătirii teoretice și practice a arbitrilor conform regulamentelor I.H.F., E.H.F. și F.R.H.

8.5.Asigură întocmirea programelor de pregătire a arbitrilor și a normelor de testare a acestora (medicală, psihologică, teoretică și fizică).

8.6.Asigură întocmirea de norme de clasificare și promovare a arbitrilor în vederea stabilirii loturilor valorice ale acestora.

8.7.Organizează cursuri, instruiți, consfătuiri etc. în vederea pregătirii continue a arbitrilor și în scopul creșterii performanțelor.

8.8.Organizează examenele anuale precum și testele periodice pentru verificarea nivelului de pregătire a arbitrilor.

8.9.Urmărește aplicarea în practică a regulilor de joc și elaborează instrucțiuni privind interpretarea acestor reguli.

8.10.Asigură traducerea Regulamentului Jocului de Handbal, precum și a tuturor informărilor și recomandărilor transmise de către I.H.F și/sau E.H.F, le transmite A.J.H./C.J.A. și A.M.H./C.M.A. și urmărește aplicarea lor.

8.11.Asigură instruirea unitară pe probleme de regulament.

8.12.Aprobă efectuarea de cursuri pentru formarea de arbitri de handbal, la solicitarea A.J.H./A.M.H

8.13.Aprobă calificarea și promovarea arbitrilor de handbal de la o categorie la alta.

8.14.Înaintează spre aprobare C.A. al F.R.H. lista de arbitri de nivel Liga Națională;

8.15.Înaintează spre aprobare C.A. al F.R.H. lista de arbitri propuși spre a fi incluși pe listele de arbitrii I.H.F., candidați I.H.F., E.H.F., candidați E.H.F., E.H.F. - YRP (programul Arbitru Tânăr European al EHF), IHF / EHF Beach, conform rezultatelor obținute în urma testărilor necesare/solicitate de către IHF/EHF.

8.16.Delegă arbitri la jocurile naționale oficiale și amicale, precum și la jocurile internaționale oficiale și amicale desfășurate în România.

8.17.Întocmește și ține la zi următoarele documente oficiale de evidență: registru procese verbale, evidența arbitrilor în format electronic, evidența delegărilor arbitrilor în format electronic, evidența delegărilor la jocurile internaționale.

8.18.Analizează în ședințele săptămânale sau ori de câte ori este nevoie prestațiile arbitrilor și, dacă este cazul, propune sancționarea acestora și transmite spre validare către C.C.D.

8.19.Cu aprobarea C.D. al F.R.H. poate lua orice măsuri pentru asigurarea bunului mers al activității comisiei.

III. Atribuțiile Comisiei Județene de Arbitri

Articolul 9. Comisia Județeană de Arbitri (C.J.A.) funcționează în cadrul Asociației Județene de Handbal/Asociației Municipale de Handbal București (A.J.H./A.M.H.B.) și are următoarele atribuții:

- 9.1. Organizează, îndrumă, supraveghează și răspunde de activitatea tuturor arbitrilor din județul / municipiul respectiv;
- 9.2. Îndrumă activitatea comisiilor municipale și județene de arbitri (acolo unde este cazul) din județul respectiv;
- 9.3. Se ocupă de formarea de noi arbitri în județul respectiv;
- 9.4. Organizează activități/cursuri/consfătuiri/seminare pentru pregătirea permanentă a arbitrilor din zona/județul respectiv;
- 9.5. Prin comisiile de delegări ale C.J.A., delegă arbitrii la jocurile organizate în competițiile din aria de activitate, scorer/cronometror la jocurile organizate în raza teritorială de activitate din competițiile județene sau naționale; în situația în care se vor desfășura jocuri internaționale, delegă, în colaborare cu CCA, arbitri ajutători (scorekeeper-DMR, timekeeper-cronometror)
- 9.6. La solicitarea C.C.A. transmite un raport detaliat asupra jocurilor unde au fost evenimente deosebite;
- 9.7. Propune C.C.A., spre ratificare, promovarea arbitrilor de la o categorie la alta, precum și propuneri de excludere și radiere;
- 9.8. Stabilește, în funcție de amploarea activității pe plan local, numărul de jocuri pe care trebuie să le conducă arbitrii din lotul național pe plan județean;
- 9.9. Nominalizează anual lotul județean de arbitri pe care îl propune spre validare C.C.A.;
- 9.10. Numește comisiile de organizare a cursurilor de arbitri pe plan local și transmite C.C.A. rezultatele examenelor;
- 9.11. Comunică C.C.A., în timp util, modificările în structura și evidența acestora.
- 9.12. Judecă în primă instanță abaterile disciplinare ale arbitrilor și comportările tehnice necorespunzătoare la jocurile din zona de competență;
- 9.13. Întocmește o dată pe an raportul de activitate al C.J.A. pe care îl înaintează conducerii A.J.H. spre informare C.C.A.;
- 9.14. Comunică anual, după susținerea examenului sesiunea de vară, către CCA, lista cu arbitrii din cadrul AJH/AMH – ului respectiv, precum și categoria acestora.

IV. Arbitrul de handbal

Articolul 10. Activitatea arbitrilor de handbal are ca scop asigurarea desfășurării jocurilor de handbal organizate de către F.R.H. și A.J.H. / A.M.H., în conformitate cu regulamentul jocului de handbal aprobat și editat de către I.H.F. și în concordanță cu Regulamentul de Organizare și Desfășurare al Competițiilor Naționale de Handbal (R.O.D.C.N.H.) al F.R.H.

- 10.1. Arbitrul de handbal este o persoană oficială care are calificarea și aptitudinile necesare pentru a conduce un joc de handbal. El are obligația de a respecta prevederile regulamentelor menționate la paragraful anterior și a celor pentru fiecare categorie competițională, precum și de a veghea la respectarea acestora de către toți factorii implicați în desfășurarea jocului de handbal la care este delegat.
- 10.2. Arbitrul de handbal poate deveni orice cetățean al României precum și orice cetățean străin, care desfășoară o activitate legală în România, care a absolvit

un curs de arbitri de handbal, prezintă garanții morale, are o conduită bună în societate, fără cazier judiciar, cu excepția infracțiunilor săvârșite din culpă.

10.3. Pentru obținerea calității de arbitru național mai trebuie îndeplinite și următoarele condiții:

- vârsta minima 16 ani;
- să fie, cel puțin, elevi de liceu;
- să aibă cunoștințe despre jocul de handbal;
- să fie apți din punct de vedere medical, prezentând obligatoriu aviz medical;

10.4. Arbitrii aparținând altor federații naționale afiliate la I.H.F. sau E.H.F. care se stabilesc temporar pe teritoriul României au dreptul de a conduce jocuri în țara noastră cu recomandarea federației naționale respective, cu aprobarea C.C.A., a C.A. al F.R.H. De asemenea, în baza protocoalelor încheiate de către F.R.H cu alte federații naționale, arbitrii străini pot conduce jocuri în campionatele naționale din România și pot participa la examenele anuale și cursurile de pregătire și perfecționare organizate de către C.C.A.

10.5. Cursurile de arbitri se vor organiza de către C.Arb. a A.J.H. și C.Arb. a A.M.H. cu aprobarea C.C.A.

10.6. Pentru a putea urma cursurile de arbitri de handbal candidații trebuie să se adreseze în scris C.A. a A.J.H sau A.M.H.

- vârsta minimă la care o persoana se poate înscrie pentru a frecventa un curs de arbitri este de 14 ani împliniți, la data începerii cursului.
- candidații cu vârsta cuprinsă între 14 și 16 ani vor fi înscriși la curs, iar după absolvire vor avea calitatea de arbitri JUNIORI și vor putea fi delegați la jocurile de minihandbal, juniori IV, precum și la diferite competiții de juniori, organizate pe plan local; După împlinirea vârstei de 16 ani arbitrii juniori vor primi categoria a-V-a.
- candidații care au împlinit deja 16 ani, după absolvire vor dobândi categoria a-V-a.

10.7. Candidații care în timpul cursurilor lipsesc mai mult de 1/3 din ședințele respective vor fi radiați și nu vor avea posibilitatea să mai susțină examenul de absolvire a cursului de arbitri.

10.8. În cadrul cursurilor vor fi predate următoarele:

- Regulamentul jocului de handbal și toate interpretările acestuia emise de I.H.F și/sau E.H.F.;
- Regulamentul de Organizare și Desfășurare al Competițiilor Naționale de Handbal (RODCNH) al F.R.H.;
- Regulamentul de organizare și funcționare a C.C.A.;
- Completarea raportului de joc;
- Noțiuni de tehnica și tactica jocului de handbal;
- Completări anuale privind regulamentele de desfășurare a competițiilor.

10.9. Comisiile de examinare pentru absolvirea cursului de arbitru se compun, obligatoriu, din:

- membru desemnat din cadrul C.C.A. sau un alt membru desemnat de aceasta;
- lectorul/ii, recunoscut(i) de către C.C.A., al/ai cursului, membru al C.J.A.; dacă este cazul, cheltuielile pentru transportul, cazarea și

masa membrului C.C.A., vor fi suportate de către A.J.H.-urile respective, în baza documentelor justificative.

10.10. Examenul va conține două probe: teoretică și fizică.

Proba teoretică - adaptată condițiilor EHF - constă într-o testare pe bază de chestionar cu 40 de întrebări tip grilă din Regulamentul jocului de handbal, cu timp de rezolvare 60 de minute. Pentru a promova, candidații trebuie să rezolve corect minim 75% din întrebări.

Pentru a participa la proba fizică, toți candidații vor prezenta în mod obligatoriu, aviz medical valabil pentru o perioadă de 6 luni, de la un medic de medicină sportivă, sau de la medicul de familie cu înscrisul "apt pentru efort fizic". Proba fizică constă în test de alergare Shuttle run, după cum urmează:

- barem fem. min. 7.5 și masc. min. 8.5 (pentru a arbitra la categoria Juniori și Div. A/Tineret)
- barem fem. min. 8.3 și masc. min. 9.3 (pentru a arbitra în cadrul Ligii Naționale)

Rezultatul final al examenului va fi consemnat într-un proces verbal semnat de către toți membrii comisiei de examinare. Procesul verbal va fi însoțit de către fisele individuale cu datele personale care să includă; copie după CI, conform cu originalul, certificat de către A.J.H., fotografie color format 3/4 în format digital, avizul medical în original.

10.11. C.C.A. poate stabili o sesiune de reexaminare pentru arbitrii care au o problemă medicală la data desfășurării examenului, certificată prin scutire medicală, precum și pentru cei care au absentat din motive obiective cunoscute anterior de către C.C.A.

10.12. La începutul fiecărui sezon competițional arbitrii vor prezenta obligatoriu viza medicală cu valabilitatea de 6 luni, care va fi reînnoită pentru următoarele 6 luni. Avizele medicale se vor prezenta obligatoriu înainte de susținerea testelor bianuale organizate de către C.C.A., la nivel național.

V. Clasificarea Arbitrilor

Articolul 11. Arbitrii de handbal sunt clasificați după următoarele categorii:

- a) categoria arbitri juniori
- b) categoria a-V-a
- c) categoria a-IV-a
- d) categoria a-III-a
- e) categoria a-II-a
- f) categoria I

Absolvenții unui curs de arbitri sunt încadrați în categoria a-V-a.

11.1. Toți arbitrii cu vârsta sub 16 ani sunt arbitri JUNIORI și vor putea fi delegați la jocurile de mini handbal, juniori IV, precum și la diferite competiții de juniori, organizate pe plan local. După împlinirea vârstei de 16 ani, arbitrii juniori vor primi categoria a-V-a.

11.2. Pentru a promova de la cat a-V-a la categoria a-IV-a este necesară o activitate minim un an și calitative bune și foarte bune. Decizia de clasificare

se întocmește de către C.J.A. și este ratificată de către C.C.A.

- 11.3. Pentru a promova de la categoria a-IV-a la categoria a-III-a arbitrul trebuie să aibă 25 de jocuri oficiale conduse, la care a fost delegat de către C.C.A., în competițiile organizate de către F.R.H. Decizia de clasificare se întocmește de către C.J.A. și este ratificată de către C.C.A. La obținerea categoriei a-III-a, arbitrii pot primi, contra cost, ecuson cu o stea.
- 11.4. Pentru a promova de la categoria a-III-a la categoria a-II-a, arbitrul trebuie să arbitreze 25 de jocuri la liga națională organizate de către F.R.H. Decizia de promovare se întocmește de către C.J.A. a A.J.H. și este ratificată de către C.C.A. La obținerea categoriei a-II-a arbitrii pot primi, contra cost, ecuson cu 2 stele.
- 11.5. Pentru promovare de la categoria a-II-a la categoria I arbitrul trebuie să arbitreze 50 de jocuri de liga națională organizate de F.R.H. Decizia de promovare se întocmește de către C.J.A. a A.J.H. și este ratificată de către C.C.A.. La obținerea categoriei I arbitrii pot primi, contra cost, ecuson cu 3 stele.
- 11.6. Prin excepție, în situația în care un cuplu de arbitri, prin prestații de calitate, seriozitate, dovadă și dorință de pregătire și perfecționare, dar și printr-o conduită exemplară, demonstrează că poate atinge un înalt nivel de performanță, poate fi promovat la o categorie superioară fără îndeplinirea cerințelor anterioare, prin decizia CCA.
- 11.7. Pentru menținerea categoriei de clasificare obținută arbitrul trebuie să îndeplinească anual următoarele condiții;
 - a) să participe la ședințele organizate de către C.J.A. de apartenență;
 - b) să participe, când este convocat, la consfăturile organizate de către C.C.A.;
 - c) să conducă anual un anumit număr de jocuri pe plan local (oficiale și/sau de pregătire) număr stabilit de către C.J.A. de apartenență;
 - d) să presteze arbitraje de calitate la jocurile la care a fost delegat de către C.C.A.
- 11.8. Arbitrii care își încetează activitatea la cerere, pot fi reprimiți la aceeași categorie, tot la cerere, după ce în prealabil au promovat un examen (fizic și teoretic). Ratificarea de către C.C.A. a examenului este obligatorie.
- 11.9. Promovarea categoriei de clasificare sa va înscrie de către A.J.H./A.M.H. în evidența C.J.A. de apartenență, pe baza comunicării oficiale de la C.C.A.
- 11.10. În urma examenelor și a calificativelor obținute în ediția precedentă de campionat, arbitrii din lotul național, vor fi clasificați la începutul sezonului competițional după cum urmează:
 - a) Arbitri liga națională lot A
 - b) Arbitri liga națională lot B
 - c) Arbitri lot perspectivă
 - d) Arbitri divizionari
 - e) Arbitri județeni
- 11.11. Pentru onorarea arbitrilor F.R.H. poate acorda arbitrilor titlul de:
 - f) Arbitru de înaltă performanță (participant la J.O., C.M., C.E. de seniori, finale de C.L.) purtători de ecuson I.H.F, E.H.F.;
 - g) Arbitru de performanță (ecuson E.H.F., participant la Cupe Europene, comportare remarcabilă pe plan național).

VI. Radierea Arbitrilor

Articolul 12. Arbitrii care au împlinit vârsta de 55 de ani până la 1 August a anului în curs sau au devenit inapți medical nu mai pot activa ca arbitri principali. Ei pot activa în continuare ca arbitri ajutători (scorer-cronometror), observatori, lectori, membri în C.J.A., în C.C.A., alte activități sau comisii.

- 12.1 Lipsa nemotivată din activitate pe plan național pe o perioadă mai mare de 2 ani, atrage după sine radierea din corpul arbitrilor de handbal. Calitatea de arbitru, în acest caz, poate fi redobândită numai în baza unui nou curs și a promovării examenului respectiv de la prima categorie de clasificare inferioară celei de la care a fost radiat. Dacă un arbitru își încetează activitatea în România, dar continuă să arbitreze în campionate străine, la reîntoarcerea în țară, poate fi reîncadrat în corpul arbitrilor în baza unor documente justificative prezentate de acesta, din care să reiasă în concret, perioada în care a arbitrat, numărul de jocuri, precum și nivelul/ categoria la care a activat. Susținerea examenelor teoretic și fizic este obligatorie.
- 12.2. Radierea unui arbitru se face de către C.C.A. și/sau C.J.A./C.M.A, cu informarea C.C.A. și va intra în vigoare după ce decizia va fi comunicată către arbitrul respectiv. Arbitrul în cauză are dreptul să conteste propunerea în termen de 14 zile de la data primirii comunicării. În cazul în care C.C.A. nu primește contestația de la arbitrul în cauză în termen de 14 zile de la data comunicării, va ratifica radierea și o va comunica oficial celor interesați.
- 12.3. Arbitrii principali și/sau secretarii-cronometrori care se fac vinovați de abateri grave, incompatibile cu morala și etica sportivă, vor fi excluși din corpul arbitrilor, fără drept de a reveni. Aceștia nu mai au nici un drept de a activa în structura F.R.H.

VII. Drepturile și Îndatoririle Arbitrilor

Articolul 13. Arbitrii au următoarele **drepturi**:

- a) să participe cu regularitate la ședințe, antrenamente și la celelalte activități organizate de către C.C.A, C.J.A. / A.M.H. de care aparțin;
- b) să fie informați în legătură cu toate modificările de regulament, cu precizările și interpretările date de către I.H.F., E.H.F. și F.R.H., regulilor de joc;
- c) să ridice probleme de regulamente, să-și spună părerea despre activitatea de arbitraj, dar numai în cadru organizat (ședințele organizate de către C.C.A, C.A. a A.J.H./A.M.H.);
- d) să beneficieze de toate materialele de pregătire teoretică (regulamentul jocului de handbal, chestionarul oficial, alte materiale și precizări elaborate de către I.H.F., E.H.F. și F.R.H.);
- e) să folosească bazele sportive stabilite de către C.C.A, C.A. a A.J.H./A.M.H. pentru pregătirea fizică de specialitate;
- f) să aibă acces gratuit la toate jocurile organizate pe teritoriul național de către F.R.H. sau cluburile afiliate, prezentând cardul de arbitru;
- g) să fie delegați să conducă jocuri de handbal, în funcție de gradul de dificultate estimat al jocului coroborat cu experiența, calitățile și abilitățile

- cuplului de arbitri;
- h) să primească baremul de arbitraj legal, inclusiv la jocurile la care echipa gazdă sau oaspete nu se prezintă;
 - i) să fie promovați în toate categoriile de clasificare conform prezentului regulament dacă îndeplinesc criteriile impuse;
 - j) să fie onorați pentru activitatea depusă prin dobândirea titlurilor de arbitru de înaltă performanță, arbitru de performanță, organizarea de jocuri omagiale de retragere etc.

Articolul 14. Arbitrii au următoarele îndatoriri:

- a) să cunoască și să aplice întocmai regulile jocului de handbal, deciziile I.H.F., E.H.F., R.O.D.C.N.H. al F.R.H., instrucțiunile F.R.H., cu privire la interpretarea acestuia, regulamentele F.R.H. pe categorii competiționale;
- b) să promoveze examenul bianual, pentru a-și menține calitatea de arbitru;
- c) să poarte, obligatoriu, la jocurile pe care le conduce echipamentul stabilit de C.C.A.
- d) să anunțe în scris prin modalitatea stabilită de către CCA indisponibilitatea delegării, cu minim 7 zile înainte de data respectivă, excepție făcând situațiile neprevăzute și/sau obiective;
- e) Să anunțe C.C.A. despre orice delegare/convocare/invitație/participare la cursuri de pregătire, jocuri și/sau turnee internaționale (indiferent de categorie și de autoritatea care a făcut delegarea/invitația). La revenirea în țară, în maximum 7 zile, trebuie să întocmească un raport detaliat despre participarea la turneele internaționale;
- f) să nu comenteze, în public, arbitrajele colegilor;
- g) să respecte cu strictețe prevederile Codului de Conduită Profesională al arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H.
- h) să efectueze controalele medicale bianuale la INMS sau Centrele de medicină sportivă, cabinetele de medicină sportivă din policlinici sau alte unități medicale sportive.
- i) să respingă orice încercare de influențare sau corupere și să informeze imediat C.C.A. și Secretarul General al F.R.H.;

Articolul 15. Organizarea examenelor bianuale

- 15.1 Toți membrii Lotului National de Arbitri trebuie sa susțină 2 (două) examene pe an (vară și iarnă), pentru verificarea și evaluarea pregătirii teoretice și fizice. Aceste examene se susțin pe plan local, câte un membru al CCA sau Reprezentat Zonal deplasându-se într-un centru unde vor fi convocate 2 - 6 CJA.
- 15.2 Examenul bianual este compus din următoarele probe:
 - proba teoretică constă din testare pe bază de chestionar cu 40 de întrebări tip grilă din Regulamentului jocului de handbal, cu timp de rezolvare 60 de minute. Pentru a promova, candidații trebuie să rezolve corect minim 75% din întrebări.
 - proba fizică care constă dintr-o alergare de tip Shuttle Run. Pentru a participa la proba fizică, toți candidații vor prezenta în mod obligatoriu, aviz medical de la un medic de medicină sportivă, cu înscrisul "apt pentru efort fizic".

15.3 Arbitrii din Lot Liga A, Lot Liga B, precum și cei invitați din Lot Perspectivă, vor participa în perioada de vară la Consfătuirea / Seminarul arbitrilor de Liga Națională, și vor susține examenul centralizat.

15.4 Promovarea examenului:

a) pentru arbitrii care susțin examen pe plan local:

Proba teoretică constă din testare pe bază de chestionar cu 40 de întrebări tip grilă Regulamentul jocului de handbal, cu timp de rezolvare 60 de minute. Pentru a promova, candidații trebuie să rezolve corect minim 75% din întrebări.

Proba fizică constă în test de alergare Shuttle run, după cum urmează:

FEMININ:

- nivel min. 7.5 pentru a arbitra la categoria Juniori si Div. A/Tineret
- nivel min. 8.3 pentru a arbitra în cadrul Ligii Naționale

MASCULIN:

- nivel min. 8.5 pentru a arbitra la categoria Juniori si Div. A/Tineret
- nivel min. 9.3 pentru a arbitra în cadrul Ligii Naționale

b) pentru arbitrii care participa la Consfătuire:

Proba teoretică constă din testare pe bază de chestionar cu 40 de întrebări tip grilă din Regulamentul jocului de handbal, cu timp de rezolvare 60 de minute. Pentru a promova, candidații trebuie să rezolve corect minim 75% din întrebări.

Proba fizică constă în test de alergare Shuttle run, după cum urmează:

FEMININ:

- nivel min. 7.5 pentru a arbitra la categoria Juniori si Div. A/Tineret
- nivel min. 8.3 pentru a arbitra în cadrul Ligii Naționale

MASCULIN:

- nivel min. 8.5 pentru a arbitra la categoria Juniori si Div. A/Tineret
- nivel min. 9.3 pentru a arbitra în cadrul Ligii Naționale

Rezultatul final al examenului va fi consemnat într-un proces verbal semnat de către toți membrii comisiei de examinare. Procesul verbal va fi însoțit de către fișele individuale cu datele personale care să includă copie după CI, conform cu originalul, certificat de către A.J.H., fotografie color format 3/4 în format digital, avizul medical în original.

15.5. C.C.A. poate stabili sesiune/i de reexaminare pentru arbitrii care nu au promovat examenul pe plan local sau în cadrul Consfătuirii, pentru cei care au fost scutiți medical la data desfășurării examenului, precum și pentru cei care au absentat din motive obiective cunoscute anterior de către CCA.

15.6. Arbitrii I.H.F., E.H.F., I.H.F./E.H.F Beach Handball, Candidații I.H.F./E.H.F., Arbitrii din programul arbitrilor tânăr EHF vor susține întotdeauna examenul teoretic în limba engleză și în conformitate cu cerințele EHF.

VIII. Delegarea Arbitrilor

Articolul 16. C.C.A. si C.A. a A.J.H. / A.M.H. deleagă arbitri la jocuri, pe baza programului primit de la organele competente, ținând cont de atribuțiile stabilite de prezentul regulament.

16.1. Lotul național de arbitri este format din:

- Arbitri liga națională lot A
- Arbitri liga națională lot B
- Arbitri lot perspectivă
- Arbitri divizionari
- Arbitri județeni (inclusiv Arbitri juniori).

16.2. Excepție făcând lotul de arbitri județeni, între celelalte loturi prezentate mai sus va exista posibilitatea promovării și retrogradării în urma stabilirii ierarhiei, pe baza următoarelor criterii de evaluare:

- a) rapoarte de apreciere ale delegaților și observatorilor;
- b) rapoarte de apreciere ale membrilor C.C.A. în urma vizionării jocurilor;
- c) rapoarte de apreciere ale membrilor C.C.A. în urma vizionării înregistrărilor de jocuri;
- d) rezultatele testelor anuale;
- e) analiza în cadrul ședințelor săptămânale ale C.C.A., a tuturor arbitrajelor asupra cărora sunt informații ca nu au fost corespunzătoare.

16.3. Delegarea arbitrilor va fi făcută de către comisiile abilitate funcție de lotul valoric din care fac parte și de gradul de dificultate al jocului.

16.4. Arbitrii care nu au avizul medical nu vor putea fi delegați la nici un fel de joc.

16.5. Delegarea arbitrilor de handbal la jocurile publice amicale se face de către C.J.A. pe raza căreia se desfășoară jocurile. Delegarea arbitrilor la jocurile amicale la care participă și echipe din alte țări (la care organizatorii nu solicită arbitri de la C.C.A.) se va face de către C.J.A. din rândul arbitrilor din lotul național pentru care se va obține în prealabil avizul CCA.

16.6. Arbitrii de handbal au dreptul de a conduce jocuri oficiale sau amicale publice numai dacă sunt delegați de către C.C.A./ C.J.A./C.M.A.

16.7. Arbitrii nu pot schimba între ei delegările.

16.8. Niciun arbitru nu va fi delegat să conducă jocurile echipei sau clubului sportiv din care face parte, ori din care face parte o rudă până la gradul doi sau un afin al său. În acest sens fiecare arbitru va anunța scris situația în cauză. Anunțul se va face către C.C.A în cazul arbitrilor din loturile de Liga Națională sau către A.J.H./A.M.H., după caz, la începutul fiecărui an competițional și ori de câte ori intervine o modificare în acest sens. În cazul în care un arbitru renunță a mai fi membru al asociației el nu va avea dreptul de a conduce jocuri oficiale ale acestuia timp de 2 ani de la data anunțării în scris asupra modificărilor survenite.

16.9. Niciun arbitru nu își poate exprima preferința pentru un anumit joc sau teren. De asemenea, nu poate solicita categoria competițională la care sa fie delegat.

16.10. Arbitrii sunt obligați să facă deplasarea astfel încât să sosească, de regulă, cu minimum 75 minute înainte de ora oficială de începere a jocului, la sala unde are loc jocul la care sunt delegați. În situația în care jocul se desfășoară

Într-o localitate aflată la o distanță mai mare de 300 km față de localitatea din care se deplasează arbitri, aceștia sunt obligați să facă deplasarea astfel încât să sosească, cu minimum 6 ore înainte de ora oficială de începere a jocului. Pot face excepție cazurile obiective de forță majoră, cunoscute public sau dovedite de către arbitri.

- 16.11. În timpul deplasării la jocurile la care sunt delegați, precum și în localitatea în care acestea se desfășoară arbitrii au datoria să aibă o comportare demnă, civilizată, să respecte regulile de conviețuire cetățenească, asumându-și totodată întreaga responsabilitate față de posibile evenimente rutiere, medicale sau de alta natură.

16.12. Jocurile oficiale și amicale vor fi conduse de arbitri calificați recunoscuți de către F.R.H. și delegați de către organismele competente. Un joc de handbal va fi condus de:

- a) 2 arbitri principali
- b) 2-3 arbitri ajutători: scorer/cronometror/operator live score;
- c) 1-2 delegat(ți) / observator(i) acolo unde se impune, conform regulamentelor F.R.H.

F.R.H. are dreptul ca la anumite competiții sau jocuri să stabilească alte criterii / soluții, funcție de importanța competiției/jocului.

- 16.13. Echipele nu pot solicita ca anumiți arbitri să fie delegați la jocurile lor și nici nu au dreptul să recuze arbitrii delegați.

- 16.14. Delegarea arbitrilor principali la jocurile din campionatele naționale va fi comunicată acestora, în principiu, cu cel puțin 5 zile înainte de data de desfășurare a jocului, pe site-ul oficial al F.R.H. Delegările la jocurile ce se dispută în sistem turneu precum și în unele cazuri de forță majoră fac excepție de la această regulă.

Delegarea arbitrilor la jocurile din campionatele locale precum și la jocurile amicale va fi comunicată acestora, în principiu, cu 3 zile înainte de desfășurarea jocului.

- 16.15. Niciun arbitru de handbal din evidența F.R.H. nu are dreptul să arbitreze jocuri de handbal în alte țări fără aprobarea C.C.A. Fac excepție de la această prevedere turneele amicale internaționale, organizate pe mai multe categorii de vârstă, la care arbitrii se înscriu direct. După acceptarea lor de către organizator, arbitrii au obligația de a informa C.C.A. despre locul și perioada turneului la care vor arbitra.

- 16.16. În cazul neprezentării/accidentării unuia sau ambilor arbitri delegați la un joc oficial, se va proceda astfel:

- a) în cazul neprezentării/accidentării unui arbitru delegat, jocul se va desfășura fie sub conducerea celui alt, fie prin completarea cuplului cu un alt arbitru prezent la eveniment, prin hotărârea CCA.
- b) în cazul neprezentării/accidentării ambilor arbitri se va apela prin acord scris al celor 2 reprezentanți de echipe în ordine la:
 - alți arbitri care sunt prezenți la eveniment
 - arbitri ajutători locali
 - oficiali, antrenori de handbal
 - sportivi divizionari aflați la locul de desfășurare al jocului

În cazurile prevăzute la Art 16.16. b) se va încheia un Proces verbal semnat de reprezentanții celor 2 echipe.

- 16.17.În cazul în care una dintre echipe nu este de acord, se va anunța imediat telefonic F.R.H., jocul se va desfășura a doua zi cu arbitri delegați de către F.R.H.. Cheltuielile ocazionate de reprogramarea jocului vor fi suportate de către echipa care nu a fost de acord cu respectarea Art. 16.16.
- 16.18.Când este posibil și mai ales la turnee, se recomandă delegarea unui cuplu de rezervă la fiecare joc. În cazul în care unul dintre arbitrii delegați inițial devine indisponibil pe parcursul jocului, cuplul de rezervă va prelua conducerea acestuia în continuare.
- În situații excepționale, neprevăzute în acest regulament, delegarea arbitrilor se poate face ad-hoc, cu acordul CCA.

IX. Echipamentul Arbitrilor

Articolul 17. Pentru arbitrul de handbal este necesar următorul echipament;

- tricou (bluza) / sort
- pantof de sport
- ciorap lung (până sub genunchi) / scurt (trei sferturi)
- ecuson/logo F.R.H, sau logo-uri sponsori/parteneri F.R.H., A.J.H./

A.M.H.

- 17.1.Arbitrii vor folosi tricouri/bluze care să aibă culori distincte față de echipamentele celor două echipe participante la joc.
- 17.2.Este interzis ca arbitrii să poarte pe echipamentul propriu alte reclame sau inscripții în afara celor aprobate de către C.C.A. (cu excepția marca/logo producătorului de echipament, atunci când acestea apar pe echipament).
- 17.3.Arbitrii care se deplasează pentru conducerea de jocuri la care au fost delegați, pentru a participa la cursuri sau simpozioane, atât în țară cât și peste hotare, trebuie să aibă o ținută formală și o comportare civilizată.

X. Arbitrii I.H.F. / E.H.F

Articolul 18.

- 18.1. Conform regulamentelor I.H.F. arbitri internaționali, de sală sau Beach handbal, sunt arbitrii care au absolvit un curs I.H.F. Titlul de arbitru I.H.F. se acordă de către I.H.F. împreună cu ecusonul de Arbitru I.H.F și dă dreptul arbitrilor respectivi să arbitreze la Jocurile Olimpice, Campionate Mondiale și alte competiții organizate sub egida I.H.F.

- 18.2.Conform prevederilor E.H.F. arbitri europeni sunt:

- arbitri europeni (continentali) sunt arbitrii care au absolvit un curs E.H.F. și au primit ecuson de arbitru E.H.F.;
- „arbitri tineri E.H.F.” sunt arbitrii înscriși în Programul Arbitrul Tânăr European (E.H.F. – YR) și pot fi cu ecuson de arbitru tânăr E.H.F., sau fără ecuson de arbitru tânăr E.H.F.

Titlul de arbitru E.H.F. se acordă de către E.H.F. împreună cu ecusonul de Arbitru E.H.F si da dreptul arbitrilor respectivi sa arbitreze la Campionate Europene, in Cupele Europene si alte competiții organizate sug egida E.H.F.

Arbitrii înscriși in Programul Arbitrul Tânăr European (E.H.F. – YRP) sunt convocați de E.H.F. la competiții de juniori, tineret și dintre țările emergente pentru handbal, organizate sub egida EHF, pentru dezvoltare profesională.

- 18.3.Arbitrii care au calitatea de arbitri internaționali și/sau europeni

(continentali), au dreptul să fie repropuși I.H.F. și E.H.F. în fiecare an, până la împlinirea vârstei de 55 ani. Repropunerea sau nepropunerea justificată, se va face în baza analizei, efectuată de către C.C.A., pentru anul competițional trecut.

18.4.Arbitrii I.H.F., E.H.F., candidații I.H.F. sau E.H.F. sau Y.R.P. care sunt propuși de către C.C.A. trebuie aprobați anual de către C.A. al F.R.H.

18.5.Arbitrii E.H.F., I.H.F., candidații E.H.F. sau I.H.F. sau Y.R.P. își pierd aceasta calitate în cazul în care indiferent de considerent (personal, medical, disciplinar) nu sunt propuși 2 ani consecutiv pentru aceasta listă, sau dacă I.H.F.și/sau E.H.F. renunță la arbitrii respectivi.

18.6.Pentru a fi propuși în Programul Arbitrul Tânăr E.H.F., pe lista de arbitri Candidați E.H.F. sau I.H.F., arbitrii trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- a) să fie sănătos din punct de vedere medical (viza medicală de la un centru de medicina sportivă);
- b) să fie component al lotului de arbitri de ligă/perspectivă;
- c) valoarea prestațiilor sale pe plan național să fie bună și foarte bună conform rapoartelor de observare și analiza membrilor CCA;
- d) să promoveze examenul-concurs anual de preselecție, organizat de către C.C.A., care va cuprinde:
 - proba teoretică din regulamentul de joc și din reglementările E.H.F. / I.H.F.;
 - teste fizice conform cerințelor E.H.F. / I.H.F.;
 - teste medicale la I.N.M.S., clinicile sportive teritoriale, sau la un medic cu specializarea medicină sportivă;
 - teste de verificare pentru limba Engleză (scris, vorbit, citit, nivel **BINE**);
 - teste de cunoaștere a altor limbi străine (germană, franceză, etc.), dacă este cazul.
- e) să aibă minimum studii medii finalizate cu diploma de bacalaureat. În plus arbitrii înscriși:
 - în programul Arbitrul Tânăr European (E.H.F. – YRP) trebuie să aibă vârsta impusă de EHF. Cuplurile acceptate în programul Arbitrul Tânăr European (E.H.F.- YRP) pot fi menținute în acest program, cu acordul E.H.F., până la vârsta de 26 de ani. La înscrierea în programul Arbitrul Tânăr European (E.H.F. – YRP) acești arbitri sunt exceptați de la condiția impusa de lit. b); Un cuplu de arbitri care nu promovează de 2 (două) ori la un curs E.H.F pentru arbitri tineri - testul teoretic/fizic, sau care primește recomandări nefavorabile din partea E.H.F. este exclus din program.
 - Arbitrii se pot înscrie pe lista de arbitri candidați E.H.F. și I.H.F. respectând cerințele de vârstă impuse de E.H.F./I.H.F.

18.7.Pentru a promova în lotul de arbitri E.H.F. un arbitru candidat E.H.F. trebuie să promoveze un curs organizat de către E.H.F. Arbitrii candidați care nu au absolvit cursul organizat de către E.H.F., nu mai pot fi propuși anul următor ca arbitrii candidați.

18.8.C.C.A. organizează anual un examen (în cadrul Consfătuirii de vară a arbitrilor) pe care trebuie să-l promoveze toți arbitrii care reprezintă

România în competițiile internaționale (arbitri I.H.F., E.H.F., arbitri Beach handbal, candidați I.H.F., candidați E.H.F., arbitrii înscriși în proiectul Arbitrul Tânăr European - E.H.F.- YRP) examen ce va cuprinde:

- a) proba teoretică din regulamentul de joc și din reglementările E.H.F. / I.H.F.;
- b) teste fizice conform cerințelor E.H.F. / I.H.F.;
- c) teste medicale la I.N.M.S. sau clinicile sportive teritoriale, sau la un medic cu specializarea medicină sportivă;
- d) teste de verificare Engleză (necesar scris vorbit citit nivel BINE);
- e) teste de cunoașterea altor limbi străine (germană, franceză, italiană, spaniolă etc.)

Situațiile de excepție comunicate de IHF/EHF cu privire la susținerea examenelor anuale vor fi respectate.

18.9. Arbitrii I.H.F., E.H.F., respectiv cei din programul E.H.F.- YRP (Arbitru Tânăr European) pot arbitra cu ecusoanele respective în campionatele naționale ale F.R.H..

18.10. Arbitrii I.H.F. Beach, respectiv E.H.F. Beach pot arbitra cu ecusoanele respective numai în campionatele naționale de handbal beach (handbal pe plajă) ale F.R.H..

XI. Sanțiuni aplicabile arbitrilor

Articolul 19. Abaterile săvârșite de către arbitri vor fi sancționate în raport cu gravitatea lor, cu:

- Avertisment
- Suspendare
- Retrogradare
- Excluderea din activitate

19.1. **Avertismentul** reprezintă atenționarea verbală sau scrisă a arbitrului asupra faptelor săvârșite și a consecințelor în caz de repetare.

19.2. **Suspendarea** constă în interzicerea activității de arbitru pe o perioadă de timp determinată și are legătură cu categoria/nivelul jocului care a determinat suspendarea, precum și cu clasificarea arbitrului. Desfășurarea etapelor dintr-o categorie inferioară, nu poate fi luată în considerare la efectuarea suspendării.

19.3. **Retrogradarea** constă în trecerea arbitrului pe timp limitat sau nelimitat dintr-o treaptă ierarhic superioară într-una inferioară.

19.4. **Excluderea** definitivă din activitate constă în interzicerea definitivă a persoanei respective de a mai activa ca arbitru de handbal în orice eveniment ce are legătură cu activitatea handbalistică organizată de către F.R.H./A.J.H./A.M.H.

Articolul 20. Abaterile săvârșite de către arbitri, pe terenul de joc sau în afara lui, înainte de începerea partidei sau după terminarea acesteia se sancționează astfel:

1. Avertisment pentru:

- a) nerespectarea fără motive temeinice a orei de începere a jocului sau a pauzei dintre reprize;
- b) întocmirea de către arbitrii ajutători cu date greșite sau incomplete a raportului de joc, atunci când fapta nu a produs consecințe

2. Suspendarea de la 1 (una) la 3 (trei) etape pentru:

- a) neanunțarea indisponibilității, în maxim 24 de ore de la anunțarea delegării, spre a se putea lua măsuri de înlocuire. Se exceptează cazurile de forță majoră;
- b) atitudine necorespunzătoare față de persoanele oficiale;
- c) neverificarea înainte de începerea partidei a dreptului de participare la joc, a stării terenului și a instalațiilor acestuia, în conformitate cu prevederile regulamentare, atunci când se aduc prejudicii de orice natura bunei desfășurări a meciului sau echipelor participante;
- d) tăinuirea întârzierii celui alt arbitru/celorlalți arbitri, delegat(i) la joc, fără ca jocul să fi început;
- e) conducerea de jocuri internaționale amicale, în țară sau străinătate fără aprobarea F.R.H.;
- f) nedepunerea la F.R.H., de către arbitrii români, delegați de către I.H.F. sau E.H.F. la turneele oficiale sau amicale, a raportului scris referitor la aceste turnee, în termen de 7 zile de la revenirea în țară.
- g) neparticiparea la cursurile teoretice și practice organizate de federație, în afara situațiilor motivate și acceptate ca atare.

3. Suspendarea de la 2 (două) la 4 (patru) etape pentru:

- a) neanunțarea indisponibilității, cu minimum 7 (șapte) zile înainte de data ședinței C.C.A. la care se fac nominalizările pentru etapa/etapele următoare. Se exceptează cazurile de forță majoră;
- b) prezentarea cu întârziere la teren după ora menționată în raportul de joc sau comunicată oficial de F.R.H., fără ca jocul să fi început cu un alt cuplu de arbitri; pot face excepție cazurile obiective de forță majoră, cunoscute public sau dovedite de către arbitri;
- c) prezentarea pe teren cu echipamentul neîngrijit sau neregulamentar pentru conducerea unei partide oficiale;
- d) neîndeplinirea atribuțiilor de completare corectă a tuturor documentelor aferente unui joc de handbal de către arbitrii ajutători, atunci când s-au produs consecințe semnificative pentru părțile implicate
- e) neînchiderea raportului online la jocurile la care nu există observator (verificarea concordanței între raportul de joc scris și raportul de joc online)
- f) neîntocmirea sau întocmirea greșită a raportului suplimentar (fără menționarea tuturor datelor de identificare a celor implicați, fără descrierea exactă și detaliată a evenimentelor, fără indicarea tuturor martorilor etc.), atunci când se impune formularea acestuia.

4. Suspendarea de la 3 (trei) la 5 (cinci) etape pentru:

- a) arbitarea unui joc la care nu a fost delegat. Se exceptează cazurile de forță majoră;

- b) refuzul de a conduce o partidă la care a fost delegat, fără a putea dovedi motive temeinice;
- c) schimbarea delegării/ilor cu alt/alți arbitru/i.
- d) intervenții în mass-media, referitoare la meciurile arbitrate de către acesta sau de către colegi.
- e) nepredarea/netransmiterea raportului de joc și/sau a raportului suplimentar, precum și a raportului de autoevaluare către C.C.A, în termenul stabilit.
- f) refuzul nejustificat de a semna raportul de evaluare al observatorului.

5. Suspendarea de la 6 (șase) la 10 (zece) etape pentru:

- a) neprezentarea la conducerea partidei, iar jocul nu s-a putut desfășura sau s-a desfășurat și a fost arbitrat de către alte persoane conform art.16.16., lit.b);
- b) introducerea de date nereale și/sau omiterea cu știință de a introduce date reale în raportul de joc, acte de natură să producă consecințe semnificative;
- c) calomnierea și/sau insultarea sub orice formă a arbitrilor, observatorilor, personalului FRH, precum și a comisiilor FRH;
- d) intervenții în mass-media, referitoare la meciurile arbitrate de către acesta sau de colegi, atunci când la jocurile respective au avut loc evenimente deosebite care sunt în curs de soluționare de către comisiile federale;
- e) injurii aduse colegului de cuplu sau arbitrilor scorer/cronometror înainte, în timpul sau după terminarea partidei;
- f) injurii sau gesturi necuviincioase la adresa publicului, jucătorilor sau antrenorilor/oficialilor celor două echipe, precum și la adresa arbitrilor scorer/cronometrori;

Articolul 21. Abaterile săvârșite în timpul desfășurării și conducerii unui joc sunt sancționate astfel:

1. Avertisment pentru:

arbitraj cu greșeli evidente, fără implicații în desfășurarea jocului sau a rezultatului acestuia.

2. Suspendare de la 1 (una) la 3 (trei) etape pentru:

- a) necunoașterea sau greșita aplicare, fără intenție, a regulilor de joc, care influențează în mod negativ desfășurarea jocului, dar nu influențează rezultatul jocului;
- b) neîndeplinirea sarcinilor în mod corespunzător de către arbitrii ajutători

3. Suspendarea de la 4 (patru) la 6 (șase) etape pentru:

- a) necunoașterea sau greșita aplicare, fără intenție, a regulilor de joc și a celorlalte regulamente, care influențează în mod direct rezultatul final al jocului;
- b) semnalizările sau intervențiile eronate ale arbitrilor ajutători, prin care încearcă să inducă / induc în eroare arbitrii principali sau care influențează desfășurarea corectă a jocului;

4. Suspendarea de la 7 (șapte) la 12 (douăsprezece) etape pentru:

- a) retragerea de pe teren și refuzul de a continua arbitrarea jocului, fără a putea dovedi motive temeinice;
- b) greșita aplicare, cu intenție, a regulilor de joc și a celorlalte regulamente, care influențează în mod direct rezultatul final al jocului sau care favorizează în mod evident una dintre echipe.
- c) semnalizările sau intervențiile intenționate ale arbitrilor ajutători, prin care încearcă să inducă / induc în eroare arbitrii principali sau care influențează în mod direct rezultatul final al jocului;
- d) injurii aduse colegului de cuplu sau arbitrilor scorer/cronometrori înainte, în timpul sau după terminarea partidei;
- e) injurii sau gesturi necuviincioase la adresa publicului, jucătorilor sau antrenorilor/oficialilor, precum și la adresa arbitrilor scorer/cronometrori;

Articolul 22. Retrogradarea.

Dacă în cursul aceluiași sezon competițional, un arbitru este sancționat în cel puțin două rânduri conform dispozițiilor art. 20 alin. (5) și/sau art. 21 alin. (4), acesta va fi retrogradat începând de la data celei de-a doua sancțiuni până la finalul sezonului respectiv, în funcție de gravitatea abaterilor, în categoriile inferioare.

În cazul arbitrilor internaționali, C.C.A. poate informa IHF/EHF cu privire la această decizie.

Comisia Centrala a Arbitrilor (Comisiile Județene de Arbitri – în cazul arbitrilor din lotul județean) poate/pot hotărî retrogradarea arbitrilor și în alte cazuri decât cele menționate în regulamentele F.R.H., dacă se impune.

Articolul 23. Excluderea.

23.1 Arbitrii vor fi excluși din activitatea de arbitraj pentru:

- a) Refuzarea delegării la anunțarea acesteia de 2 ori consecutiv sau de 3 ori în total într-o ediție de campionat național, fără a prezenta motive temeinice, argumentate;
- b) Prezentarea la jocul la care a fost delegat sub influența băuturilor alcoolice sau în stare de ebrietate;
- c) Încasarea unor sume necuvenite sau acceptare de avantaje materiale sau de altă natură din partea echipelor respective sau altor persoane interesate, pentru a influența jocul sau rezultatul final al acestuia;
- d) Modificarea documentului justificativ de plată în vederea încasării în mod intenționat a unui barem mai mare, necuvenit legal;
- e) Introducerea unor date eronate în documentele pentru decontarea cheltuielilor aferente jocului (CNP, seria și numărul C.I., adresa, etc) sau realizarea unor înțelegeri de orice altă natură privind încasarea unor sume diferite de cele aprobate de către F.R.H.;
- f) Iovirea sau alte violențe indreptate împotriva unui arbitru/observator;
- g) Iovirea sau alte violențe indreptate atât împotriva unui jucător sau a unor persoane oficiale din conducerea echipelor participante la joc, cât și împotriva spectatorilor;
- h) Inițierea, participarea și instigarea la acțiuni care pot știrbi prestigiul organelor de conducere ale F.R.H. și comisiilor sale;

- i) Inițierea/participarea la acte huliganice;
- j) Condamnarea definitivă pentru o infracțiune săvârșită cu intenție.
- k) Excluderea din activitatea handbalistică pentru alte abateri prevăzute de Regulamentul disciplinar sau pentru fapte ce nu sunt cuprinse în Statutul și regulamentele F.R.H., dar care încalcă prevederile constituționale sau intră sub incidența Codului Penal.
- l) Încălcarea Codului de Conduită Profesională al arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H.

XII. Dispoziții finale

Articolul 24. La jocurile oficiale arbitrii nu vor face uz comun de vestiare cu jucătorii, fiind obligați să folosească un vestiar special destinat lor. Înainte de joc, în pauză și după joc arbitrii vor evita orice discuții, interzicând accesul în vestiar al persoanelor oficiale ale celor două echipe.

Observatorul jocului sau delegatul turneului sunt singurele persoane care au acces în vestiarul arbitrilor în pauza jocului și numai dacă trebuie făcute observații urgente față de arbitrajul prestat.

24.1. Sunt interzise arbitrilor orice discuții, explicații sau aprecieri cu privire la joc, comportarea echipelor, a șanselor acestora, față de orice persoană. La pauză, dar de preferat la sfârșitul jocurilor, arbitrii pot da explicații, dacă le sunt cerute, de către delegat, observator sau organele federale cu privire la deciziile luate în timpul jocului. Aceste explicații se vor da numai în cabina/vestiarul ce le este rezervat, chiar și atunci când aceste explicații le sunt cerute în incinta în care se desfășoară jocul.

24.2. Toate problemele în legătură cu arbitrii vor fi soluționate în primă instanță de care C.C.A. a F.R.H..

24.3. Situațiile referitoare la arbitri, neprevăzute în prezentul regulament vor fi soluționate, în primă instanță, de către C.C.A. și propuse spre ratificare Comitetului Director.

Articolul 25. Codul de Conduită Profesională al arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H. prezentat în ANEXĂ, este parte integrantă a acestui regulament.

Articolul 26. Modificările la prezentul regulament au fost aprobate de care C.A. al F.R.H în data de **25 iunie 2025** și intră în vigoare începând cu data de **01.07.2025**

ANEXĂ

COD DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ

Pentru arbitri, observatori și delegați

Preambul

Prezentul Cod de conduită este menit să ofere linii directoare pentru toți cei care acționează pentru sau în cadrul F.R.H. în calitate de arbitri, observatori sau delegați.

Este obligația tuturor persoanelor implicate în evenimentele F.R.H. în calitate de arbitri, observatori sau delegați, să acționeze imparțial. Aceasta include obligația de a da dovadă de integritate, corectitudine, obiectivitate și precizie în fiecare acțiune sau situație legată de handbal.

Fiecare sarcină, fiecare responsabilitate, precum și orice altă activitate oficială trebuie tratată în mod profesionist. Nivelul înalt de autoritate acordat arbitrilor, observatorilor sau delegaților F.R.H. în exercitarea atribuțiilor lor necesită un nivel la fel de ridicat de angajament și expertiză din partea acestora. Nivelul înalt de responsabilitate care caracterizează îndatoririle oficiale impune un standard etic la fel de înalt pentru persoanele implicate. Respectarea acestui standard înalt se va reflecta în interacțiunea și aprecierea terților care ulterior vor evalua F.R.H. Acest standard profesional ridicat trebuie să fie respectat în mod voluntar de către toți arbitrii, observatorii și delegații care acționează în numele F.R.H.

F.R.H. propune acest Cod de conduită și se așteaptă ca toți arbitrii, observatorii și delegații să-i respecte principiile. Procedând astfel, F.R.H. recunoaște necesitatea păstrării și încurajării încrederii care există în prezent în profesionalismul tuturor acestor persoane implicate. Această încredere trebuie să fie promovată în cadrul întregii comunități handbalistice.

F.R.H. consideră că atât calitatea cât și modalitatea procesării sarcinilor și obținerea rezultatelor se bazează pe integritatea și nivelul moral personal al persoanelor implicate, respectiv al arbitrilor, observatorilor și delegaților săi. Această integritate și comportament etic constituie baza dezvoltării viitoare a handbalului în România.

ARTICOLUL 1

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să fie liberi de orice altă obligație decât judecata imparțială și echitabilă a evenimentelor/activităților pe care urmează să le desfășoare. Deciziile bazate pe părtinire personală sau îndeplinirea oricărei obligații în afara celor legate de prevederile Statutului F.R.H., precum și a tuturor regulamentelor aplicabile sunt inacceptabile.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie:

- să considere loialitatea față de sarcinile și responsabilitățile lor, precum și față de jocul de handbal și față de F.R.H. ca fiind superioară loialității față de terțe persoane sau interes personal;
- să respecte Statutul și regulamentele F.R.H. și să nu fie niciodată parte la încălcarea acestora;
- să se sprijine reciproc și să colaboreze cu toții oficialii F.R.H. pentru ducerea la îndeplinire în bune condiții a sarcinilor, atribuțiilor și îndatoririlor;
- să nu acționeze în nume personal în niciun fel care ar putea interfera cu funcționarea normală și oficială a F.R.H.;
- să nu se angajeze în afaceri cu terți, direct sau indirect, într-un mod care nu este în concordanță cu îndatoririle și principiile F.R.H.;
- să raporteze corupția și comportamentul necuvenit ori de câte ori iau la cunoștință despre acestea;

ARTICOLUL 2

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu trebuie să discrimineze în niciun fel prin acordarea de favoruri sau privilegii speciale nimănui, fie pentru

remunerație, cadouri, favoruri, tratament special sau orice altă motivație de acest fel.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu trebuie să accepte, nici pentru ei sau pentru familiile lor, favoruri sau beneficii în circumstanțe care ar putea fi interpretate ca având o influență asupra îndeplinirii sarcinilor și îndatoririlor lor.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să evite relațiile personale cu persoane sau organizații care pot afecta îndeplinirea imparțială a sarcinilor și atribuțiilor lor.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu trebuie, direct sau indirect, să accepte sau să dea mită, sau să beneficeze de alte plăți nedatorate sau să primească orice alte bunuri, foloase sau servicii, în scopul de a acorda avantaje în legătură cu desfășurarea unui joc sau influențarea în vreun fel a rezultatului unui joc.

ARTICOLUL 3

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să acționeze într-un mod care să fie onorabil pentru F.R.H. și care reflectă importanța funcțiilor lor.

Referitor la acest punct, arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. se vor abține de la:

- efectuarea de declarații de natură să prejudicieze imaginea handbalului și/sau a F.R.H.;
- acționarea într-un mod de natură să dăuneze imaginii handbalului și/sau a F.R.H.

În orice comunicare personală care implică arbitri, observatori și delegați F.R.H. în orice sarcină sau responsabilitate, respectiv în timpul activităților oficiale F.R.H. sau în afara activităților oficiale F.R.H., se vor aplica regulile de curtoazie. Comunicarea personală nu va fi utilizată în niciun caz pentru:

- răspândirea de informații neadevărate în legătură cu persoane sau diferite subiecte;
- a implica alte persoane în acțiuni clar orientate împotriva intereselor F.R.H.;
- a colecta informații destinate să fie comunicate mass-media sau să fie utilizate în orice mod care dăunează F.R.H.

ARTICOLUL 4

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu trebuie să consume alcool, tutun sau substanțe similare într-un mod necorespunzător. Acest lucru înseamnă:

- consumul de alcool în exces;
- consumul de alcool, tutun sau substanțe similare în locuri publice din arenele sportive;
- consumul de alcool înainte sau imediat după activități și sarcini oficiale.

ARTICOLUL 5

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu vor folosi abuzul verbal, violența fizică, rasismul, hărțuirea sexuală sau orice formă de discriminare, acestea constituind comportamente care nu vor fi tolerate de F.R.H.

Toleranța, precum și tratamentul echitabil și egal al tuturor părților implicate vor sta la baza comportamentului arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H.

ARTICOLUL 6

Este de datoria arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H. să protejeze interesele F.R.H., cluburile, jucătorii, oficialii echipelor, funcționarii/personalul/oficialii F.R.H., reprezentanții TV și mass-media, ale partenerilor și companiilor partenere, fanilor etc. printr-un comportament adecvat. Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. vor promova o conduită corectă și atitudini pozitive în cadrul tuturor evenimentelor în care sunt implicați.

ARTICOLUL 7

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. au datoria de a căuta permanent perfecționarea personală prin educație continuă, practică permanentă, activități fizice regulate, studiul jocului și al regulamentelor.

ARTICOLUL 8

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. au obligația de a trata alți protagoniști/funcționari/persoane care se ocupă sau au legătură cu F.R.H. cu demnitate profesională și amabilitate și să se abțină de la a critica public alte persoane care sunt responsabile sau au legătură cu F.R.H.

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. nu vor accepta să participe la pariuri sportive legate de competițiile F.R.H. sau nu vor cere altor persoane să facă acest lucru în numele lor.

ARTICOLUL 9

Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. sunt obligați să aducă imediat la cunoștința F.R.H. orice observații în legătură cu încălcări ale principiilor de bază ale conduitei sportive, fair-play-ului, ale acestui Cod de conduită, precum și orice alte încălcări ale Statutului și regulamentelor F.R.H.

ARTICOLUL 10

Încălcările acestui acord privind Codul de conduită, inclusiv încălcarea obligației de a informa corect despre evenimente și observații în legătură cu corupția sau influența nejustificată, precum și acțiuni împotriva principiilor de bază ale echității și sportului pot duce la sancțiuni împotriva arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H., în conformitate cu Statutul și regulamentele F.R.H.

REGULI DE CONDUITĂ

1. Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să adopte următoarele reguli de conduită:

- Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. vor purta o ținută formală sau ținuta furnizată, după caz.
- Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să se abțină de la a lua orice substanță care ar putea să le afecteze performanța mentală și/sau fizică.
- Comportamentul, discursul și atitudinea arbitrilor, observatorilor și delegaților F.R.H. în exercitarea atribuțiilor lor sau în drum spre și de la o competiție/activitate vor fi fără reproș și vor fi întotdeauna caracterizate de sportivitate, amabilitate și autocontrol.

- Pentru activitățile oficiale, arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. vor ajunge la locul de desfășurare suficient de devreme pentru a avea timp să pregătească infrastructura, să inspecteze instalațiile și echipamentele și să facă schimb de informații utile cu diferitele părți implicate.
- Niciun arbitru, observator sau delegat F.R.H. nu poate critica public F.R.H., oficialii săi, partenerii săi, asociațiile individuale sau altă persoană ori entitate care are legătură cu F.R.H.
- Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să aibă și să demonstreze cunoștințe cuprinzătoare în domeniul lor de competență, înțelegerea și aplicarea regulamentelor în litera, dar și în spiritul acestora.

2. Arbitrii, observatorii și delegații F.R.H. trebuie să evite orice acțiune, interzisă sau nu în mod specific de prezentele reguli, care ar putea avea ca rezultat sau să creeze aparența unei încălcări din partea lor. În special, se vor abține de la:

- Utilizarea F.R.H. pentru câștig personal;
- Acordarea unui tratament preferențial oricui;
- Pierderea parțială a independenței sau a imparțialității;
- Comunicarea informațiilor interne confidențiale;
- Afectarea negativă a încrederii publicului în integritatea F.R.H.;
- Acceptarea de cadouri sau favoruri inadecvate sau excesive de la orice persoană în legătură cu desfășurarea sarcinilor și/sau atribuțiilor delegate de către F.R.H.;
- comportament inadecvat și/sau nepotrivit și în afara cadrului de reprezentare a F.R.H.